

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

Par universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku elektronisko sakaru nozārē

2021.gada 4.novembrī
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums.....	3
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums.....	3
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas.....	4
3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	4
4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	4

Pielikumā:

Lēmuma projekts "Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika elektronisko sakaru nozarē".

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt tirgus dalībnieku viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu "Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika elektronisko sakaru nozarē" (turpmāk – Metodikas projekts).

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 11.decembra Direktīvu Nr.2018/1972/ES par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk – Direktīva) ir izstrādāts Elektronisko sakaru likums (VSS-765; 2021-TA-1392) (turpmāk – Likumprojekts).

Regulators vērs uzmanību, ka Metodikas projekta izstrādē ir ņemta vērā Likumprojekta 2021.gada 19.oktobra redakcija, kas Likumprojekta pieņemšanas gaitā var mainīties.

Saskaņā ar Likumprojekta 72.panta pirmo daļu Regulators nosaka universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, saskaņā ar kuru universālā pakalpojuma sniedzējs aprēķina universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas un papildu ieguvumu. Līdz ar to Metodikas projekts izstrādāts atbilstoši šajā normā ietvertajam deleģējumam.

Likumprojekta pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka ar Likumprojekta spēkā stāšanos spēku zaudē Elektronisko sakaru likums, uz kura noteikto deleģējumu pamata ir izdots Regulatora 2017.gada 6.jūlija lēmums Nr.1/20 "Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika" (turpmāk – Metodika). Līdz ar to Metodikas projektā paredzēts, ka ar tā spēkā stāšanos spēku zaudēs Metodika, kuras izdošanas tiesiskais pamats ir noteikts Elektronisko sakaru likumā.

Plānots, ka Metodikas projekts stāsies spēkā vienlaikus ar Likumprojektu.

Priekšlikumus un komentārus par Metodikas projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, nosūtot uz adresi Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039, vai nosūtot uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz **2021.gada 6.decembrim**.

Regulatora sagatavotais Metodikas projekts ir pievienots šā dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Metodika ir izdota, pamatojoties uz Elektronisko sakaru likumu. Stājoties spēkā Likumprojektam, spēku zaudēs Elektronisko sakaru likums un attiecīgi arī tajā noteiktais deleģējums. Ja spēku zaudē normatīvā akta (augstāka juridiskā spēka tiesību norma, uz kuras pamata izdots cits normatīvais akts) izdošanas tiesiskais pamats, tad spēku zaudē arī uz šā pamata izdotais normatīvais akts vai tā daļa¹. Savukārt saskaņā ar Likumprojekta pārejas noteikumu 7.punktu Regulators divu mēnešu laikā no Likumprojekta spēkā stāšanās dienas izdod šajā Likumprojektā paredzētos noteikumus. Līdz noteikumu spēkā stāšanās dienai ir spēkā Metodika. Ņemot vērā minēto, Metodikas vietā ir jāizstrādā jauna metodika, kuras izdošanas termiņš un tiesiskais pamats ir noteikts Likumprojektā.

Metodikas projektā ir veikti galvenokārt redakcionāli un strukturāli uzlabojumi, saglabājot tādu kārtību, kāda tā ir Metodikā, atbilstoši Likumprojektā noteiktajam.

Būtiskākās prasības un izmaiņas, kas ir iekļautas Metodikas projektā:

---

¹ Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta piektā daļa.

1. precizēti lietotie termini, kas atbilst Likumprojektā noteiktajam, proti, termins "nemateriālie ieguvumi" aizstāts ar terminu "papildu ieguvums", termins "lietotājs" aizstāts ar terminu "patērētājs", termins "abonents" aizstāts ar terminu "galalietotājs";
2. Metodikas projekta 7.punkts precizēts atbilstoši Likumprojektā noteiktajiem universālajā pakalpojumā ietilpstošajiem pakalpojumiem. Attiecīgi Metodikas projektā precizēti arī nosacījumi attiecībā uz tīro izmaksu aprēķināšanu tām nodrošinātajām universālā pakalpojuma saistībām, kuras atbilstoši Likumprojekta pārejas noteikumu 5.punktam ir spēkā līdz Regulatora lēmuma pieņemšanai par universālā pakalpojuma saistībām, bet ne ilgāk kā līdz 2021.gada 21.decembrim. Proti, saskaņā ar Metodikas projekta 13.punktu tīrās izmaksas par 2021.gadu aprēķina saskaņā ar Metodikas projektu, ievērojot universālā pakalpojuma saistības attiecībā uz maksas atlaidēm personām ar invaliditāti;
3. atbilstoši Likumprojektā noteiktajam elektronisko sakaru komersants, kuram Regulatora noteiktās universālā pakalpojuma saistības ir radīušas zaudējumus un kurš vēlas saņemt kompensāciju, ir tiesīgs līdz kārtējā gada 1. septembrim iesniegt Regulatoram tīro izmaksu aprēķinu un to pamatojumu par iepriekšējo kalendāra gadu. Lai noteiktu Regulatoram iesniedzamās informācijas apjomu, Metodikas projektā ietverts vispārīgs nosacījums, ja universālā pakalpojuma sniedzējs iesniedz Regulatoram tīro izmaksu aprēķinu, tas tīro izmaksu aprēķinam pievieno zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības ziņojumu par tīro izmaksu attiecināšanu un aprēķinu.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Metodikas projekta izstrādē netika iesaistītas citas institūcijas.

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Metodikas projektā ietvertais regulējums ietekmēs universālā pakalpojuma sniedzēju.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Metodikas projekts pozitīvi ietekmēs universālā pakalpojuma saņēmēju tiesības būt informētiem par Metodikas projektā ietvertajiem nosacījumiem universālā pakalpojuma tīro izmaksu aprēķināšanai un noteikšanai.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

**Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas
un noteikšanas metodika elektronisko sakaru nozarē**

Izdota saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma
72.panta pirmo daļu un likuma
“Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”
25.panta pirmo daļu

1. Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika (turpmāk – metodika) nosaka kārtību, kādā universālā pakalpojuma sniedzējs aprēķina un nosaka universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas (turpmāk – tīrās izmaksas) un papildu ieguvumu.
2. Metodikā ir lietoti šādi termini:
  - 2.1. **papildu ieguvums** – universālā pakalpojuma sniedzēja ieguvums, ko veido netiešie ieguvumi no universālā pakalpojuma sniegšanas, kas nav saistīti ar ieņēmumiem no universālā pakalpojuma patērētājiem par saņemtajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem;
  - 2.2. **tīrās izmaksas** – izmaksas, kas veidojas kā starpība starp izdevumiem un ieņēmumiem, kas universālā pakalpojuma sniedzējam rodas, sniedzot universālo pakalpojumu, atšķirībā no izmaksām, kad universālais pakalpojums netiek sniegts, ņemot vērā papildu ieguvumu.
3. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), izvērtējot universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas, ņem vērā jebkuras tirgus priekšrocības, kādas ir universālā pakalpojuma sniedzējam elektronisko sakaru nozarē.
4. Universālā pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas aprēķina atsevišķi katrai noteiktai universālā pakalpojuma saistībai saskaņā ar šo metodiku.
5. Universālā pakalpojuma sniedzējs izmaksas, kas saistītas ar elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanu, aprēķina atbilstoši elektronisko sakaru pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodikai.
6. Universālā pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas par kalendāro gadu aprēķina un nosaka atbilstoši universālā pakalpojuma sniedzējam noteiktā universālā pakalpojuma saistību apjomam.
7. Universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas veido piekļuves nodrošināšana platjoslas interneta pakalpojumam un balss sakaru pakalpojumam fiksētā vietā (t.i., māsaimniecībā) (turpmāk – piekļuves nodrošināšana) neatkarīgi no elektronisko sakaru tīklā izmantotās tehnoloģijas, ja tās noteiktas universālā pakalpojuma saistībās.
8. Tīrās izmaksas piekļuves nodrošināšanai jauniem patērētājiem veido izmaksas, kas universālā pakalpojuma sniedzējam veidojas no piekļuves nodrošināšanas, atņemot no šīm izmaksām ieņēmumus, kas iegūti no piekļuves nodrošināšanas. Tīro izmaksu aprēķinā

precīzi un nepārprotami norāda tikai tās izmaksas, kas rodas, nodrošinot attiecīgo universālā pakalpojuma saistībās noteikto pakalpojumu.

9. Universālā pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas aprēķina kā universālā pakalpojuma saistību nodrošināšanas tīro izmaksu summu, kas veidojas no universālā pakalpojuma sniedzējam noteiktā universālā pakalpojuma saistību apjoma, atņemot papildu ieguvumu.
10. Papildu ieguvumu aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 10.punktā noteikto formulu un par iegūto vērtību samazina tīrās izmaksas.
11. Papildu ieguvumu aprēķina pēc šādas formulas:

$$PI = A \sqrt{\left(Nup \left(N - \frac{Nup}{2} \right) \right)},$$

PI – papildu ieguvums [*euro*];

A – vidējā svērtā telefona abonētājas mēneša abonēšanas maksa iepriekšējā kalendārajā gadā, kuru aprēķina šādi: summē abonēšanas maksas ieņēmumus no visiem galalietotājiem nodrošinātajiem balss telefonijas tarifu plāniem (atbilstoši publicētajam tarifam bez faktiski piemērotajām atlaidēm), izdalot ar kopējo balss telefonijas galalietotāju skaitu kalendārajā gadā, kas aprēķināts, summējot attiecīgā tarifu plāna galalietotāju skaitu iepriekšējā kalendārā gada katra mēneša pēdējā datumā [*euro*];

N_{up} – vidējais universālā pakalpojuma patērētāju skaits iepriekšējā kalendārajā gadā (aprēķinā ietver kopējo personu ar invaliditāti skaitu, kas lieto universālā pakalpojuma sniedzēja nodrošinātos balss telefonijas pakalpojumus);

N – kopējais universālā pakalpojuma sniedzēja publiskā telefona tīkla līniju skaits.

12. Universālā pakalpojuma sniedzējs, iesniedzot Regulatoram tīro izmaksu aprēķinu, pievieno zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības ziņojumu par tīro izmaksu attiecināšanu un aprēķinu.
13. Universālā pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas, kas radušās par universālā pakalpojuma saistību izpildi 2021.gadā līdz Regulatora lēmuma pieņemšanai par universālā pakalpojuma saistībām, bet ne ilgāk kā līdz 2021.gada 21.decembrim, nodrošinot universālā pakalpojuma saistībās noteiktās maksas atlaides personām ar invaliditāti, aprēķina saskaņā ar šajā metodikā noteikto. Maksas atlaižu personām ar invaliditāti nodrošināšanas tīrās izmaksas atbilstoši universālā pakalpojuma sniedzēja saistībās noteiktajam aprēķina kā visu universālā pakalpojuma saistību ietvaros piešķirto maksas atlaižu summu personām ar invaliditāti, precīzi un nepārprotami norādot attiecīgās izmaksas par katru atlaides pozīciju atsevišķi.
14. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 6.jūlija lēmumu Nr.1/20 “Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2017, 136.nr.).
15. Metodika stājas spēkā vienlaikus ar Elektronisko sakaru likumu.